

Sygn. akt V CZ 111/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa J. P. i Z. P.

przeciwko Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu Oddziałowi Ziemi
W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 kwietnia 2013 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 7 maja 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 7 maja 2012 r. na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną powodów od wyroku tego Sądu z dnia 22 grudnia 2011 r., jako nieopłaconą. Wyjaśnił, że pełnomocnikowi powodów został w dniu 25 kwietnia 2012 r. doręczony odpis postanowienia oddalającego zamieszczony w skardze wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i od tego dnia biegł siedmiodniowy termin do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej. Powodowie nie uiszcili tej opłaty, 26 kwietnia 2012 r. złożyli natomiast wniosek o doręczenie odpisu postanowienia z uzasadnieniem. Sąd Apelacyjny uznał, że wniosek ten nie miał wpływu na bieg terminu do opłacenia skargi, ponieważ postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów nie jest uzasadniane, gdyż nie podlega zaskarżeniu.

W zażaleniu skarżący zarzucili naruszenie art. 394 § 1 pkt. 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, iż na postanowienie o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych nie przysługuje zażalenie. Podnieśli też, że konieczne było wezwanie powodów do uiszczenia opłaty.

We wnioskach powodowie domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości i uwzględnienia zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I. Pierwszy zarzut oparty jest na twierdzeniu, że powodowie nie mieli obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o zwolnienie ich od tej opłaty, przy czym - zdaniem skarżących - niekorzystne dla nich postanowienie oddalające wniosek Sąd Apelacyjny wydał jako sąd pierwszoinstancyjny, gdyż taka jest jego pozycja w postępowaniu kasacyjnym. W związku z tym od jego postanowienia powodom przysługiwało zażalenie na podstawie art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c., z którego chcieli skorzystać po zapoznaniu się z uzasadnieniem odmowy zwolnienia od kosztów sądowych. Stanowisko skarżących opiera się na błędnym przekonaniu, że postępowanie kasacyjne jest postępowaniem dwuinstancyjnym, podczas gdy jest to postępowanie jednoinstancyjne, w którym sąd drugiej instancji wykonuje

tylko określone czynności przygotowawcze (związane z wstępną kontrolą formalnej poprawności skargi kasacyjnej, doręczeniem jej i umożliwieniem złożenia drugiej stronie odpowiedzi na skargę, powierzone mu przez ustawodawcę - art. 398⁶ § 1 i 2, art. 398⁷ § 1 k.p.c.), po czym przedstawia skargę wraz z aktami sprawy Sądowi Najwyższemu (art. 398⁷ § 2 k.p.c.). Obowiązki te sąd wykonuje działając jako sąd drugoinstancyjny, co wynika wprost z treści powołanych przepisów. W związku z tym zaskarżalność postanowień wydanych przez ten sąd, także postanowienia o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, musi być oceniana w oparciu o treść art. 394¹ k.p.c., a nie na podstawie art. 394 k.p.c., który dotyczy zażaleń do sądu drugiej instancji na postanowienie sądu pierwszej instancji. Artykuł 394¹ k.p.c. nie przewiduje w tym wypadku zażalenia. W konsekwencji Sąd Apelacyjny prawidłowo potraktował postanowienie odmawiające powodowi zwolnienia od opłaty od kasacji jako prawomocne z chwilą podpisania.

II. Drugi zarzut dotyczy wzajemnego stosunku pomiędzy art. 130 § 1 k.p.c. a art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 2 z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594, dalej powoływanej jako "u.k.s.c."). Skarżący podnosi, że uchylenie art. 130² § 3 k.p.c. spowodowało obowiązek wzywania także zawodowych pełnomocników do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej. Zgodnie jednak z utrwalonym już orzecznictwem Sądu Najwyższego pogląd, że nieopłacenie środka zaskarżenia (skargi kasacyjnej) złożonego przez profesjonalnego pełnomocnika uruchamia tryb postępowania naprawczego przewidziany w art. 130 § 1 k.p.c., nie jest aktualny w sytuacji, w której możliwość zastosowania tego przepisu została wprost wykluczona w ustawie. Artykuł 112 ust. 3 u.k.s.c. wyznaczył termin do uiszczenia opłaty, a jednocześnie wyłączył obowiązek wzywania profesjonalnego pełnomocnika przez sąd do realizacji obowiązku opłacenia pisma w przewidzianym tam wypadku, co oznacza, że powinien on sam obliczyć i przekazać opłatę w powyższym terminie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., V CZ 30/11, niepubl., z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10 niepubl., z dnia 24 maja 2012 r., V CZ 12/12, niepubl.).

Z przytoczonych względów zażalenie powodów podlegało więc oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.